

Inledning.....	2
Prioriterade områden.....	3
Välfungerande vardag för alla.....	3
Mer Luleå för fler luleåbor	4
Trygg i Luleå	4
Klimatsmart och naturpositiv	4
Blomstrande näringsliv.....	4
Budget 2027 och plan för 2028–2029	5
Resultatbudget	5
Balansbudget.....	7
Kassaflödesbudget.....	8
Driftbudget	9
Investeringsbudget.....	11
De kommunala bolagens ekonomiska sammanställning	14
Finansiell analys av budgeten	16
Budgeten i förhållande till de långsiktigt finansiella målen.....	16
Balanskravsutredning	16
Årets planerings- och budgetprocess	17

Inledning

Mål och budget visar hur Luleå kommunkoncern kommer att arbeta för visionen om framtidens Luleå 2040 i form av mål och hur budgeten fördelas. Dokumentet är ett styrande dokument som ger grund för ägardirektiv för bolagen samt planering och uppföljning i både nämnder och kommunala bolag. Detta är det centrala dokumentet för att styra den kommunala verksamhetens inriktning och omfattning i det korta perspektivet (1–3 år).

Kommunkoncernen prioriterar fortsatta satsningar på välfärden, tillväxt, ökat tempo i klimatomställningen, en levande landsbygd och ett mer inkluderande Luleå.

” **VISION LULEÅ 2040** innebär att vi bygger framtidens Luleå – tryggt, klimatneutralt och öppet för nya idéer. “

Omvärld och invärld

Luleå påverkas av stora förändringar i omvärlden som ställer nya krav på kommunen, men som också skapar betydande möjligheter för fortsatt utveckling och tillväxt. Demografiska förändringar med en åldrande befolkning och minskande barnkullar påverkar behovet av välfärd, kompetensförsörjning och kommunal service. Samtidigt ökar förväntningarna på tillgänglighet, kvalitet och effektivitet i kommunens verksamheter.

Digitalisering och teknikutveckling förändrar förutsättningarna för hur välfärd och service kan utformas och levereras. Nya tekniska lösningar och AI skapar möjligheter till effektivare arbetssätt, ökad innovation och bättre service till invånare och företag. Samtidigt ökar kraven på informationssäkerhet, robust digital infrastruktur och förmågan att hantera cyberhot och störningar.

Den gröna industriomställningen och investeringar i norra Sverige innebär stora möjligheter för Luleå att växa som etableringsort, arbetsmarknad och plats att leva på. Omställningen skapar förutsättningar för fler arbetstillfällen, ökad inflyttning och stärkt konkurrenskraft men ställer också höga krav på samhällsbyggnad, bostadsförsörjning, infrastruktur och kompetensförsörjning. För att utvecklingen ska vara långsiktigt hållbar behöver hela kommunen kunna ta del av möjligheterna, där landsbygders förutsättningar för service, företagande, lokal matproduktion och föreningsliv är en viktig del av kommunens attraktivitet och motståndskraft.

Klimatförändringar och ett mer osäkert omvärldsläge innebär samtidigt ökade behov av klimatanpassning, trygghet och beredskap. Kommunen behöver stärka sin förmåga att förebygga och hantera störningar, kriser och samhällspåverkan samt säkerställa robusta och hållbara samhällsfunktioner. Arbetet för social hållbarhet, jämlikhet och trygghet blir allt viktigare i en tid av snabb förändring.

För att möta utvecklingen krävs ett långsiktigt helhetsperspektiv, tydliga prioriteringar och ett nära samarbete mellan kommunen, näringslivet, akademin, civilsamhället och andra offentliga aktörer. Genom samverkan, innovation och hållbar utveckling kan Luleå fortsätta utvecklas som en trygg, attraktiv och hållbar kommun för de som bor, verkar och vistas här.

Prioriterade områden

Av Luleå kommunkoncerns *Policy för styrning* framgår att fullmäktiges planer och strategier omhändertas av de verksamheter som styrningen riktar sig till. Dokumenten visar riktningen och prioriteringarna för vad som ska åstadkomma på lite längre sikt inom olika ämnen eller områden och inryms i kommunkoncernens fem prioriterade områden på vår väg till visionen om framtidens Luleå 2040.

Alla verksamheter ska besluta om mål som bidrar till *Välfungerande vardag för alla*.

Luleå kommunkoncern ska i alla verksamheter inför 2027, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, även besluta om målsättningar för att bidra till fullmäktiges övriga prioriterade områden.

Välfungerande vardag för alla

Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska vara anpassade till och möta invånarnas behov, med fokus på att skapa nöjda invånare med förtroende för kommunen.

- **Nöjda invånare:** De som bor, verkar och vistas i Luleå ska vara nöjda med kommunkoncernens tjänster och service.
- **Ändamålsenligt och kostnadseffektivt:** Hög produktivitet där kvalitet och resultat står i god relation till resursanvändningen.
- **Attraktiv arbetsgivare:** Luleå kommunkoncern uppfattas som en bra arbetsgivare där medarbetare väljer att stanna kvar och som attraherar nya medarbetare med rätt kompetens.

Mer Luleå för fler luleåbor

För att skapa en hållbar tillväxt behöver invånarna vara delaktiga i samhällsomställningen, industrins omställning behöver kunna ske i rätt takt och kulturen användas som drivkraft för en attraktiv kommun och fler Luleåbor.

- **Framtidssäkrad infrastruktur:** Infrastrukturprojekt och nya bostäder som möter behoven hos invånare och företag.
- **Ökad attraktivitet och inflyttning:** Hela Luleå växer och invånarna upplever en högre livskvalitet och tillfredsställelse med bostadsmiljöer och mötesplatser.
- **Stärkt delaktighet och engagemang hos invånare:** Invånare känner sig delaktiga i samhällsomställningen och har möjligheter att bidra och påverka utvecklingen.

Trygg i Luleå

Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället.

- **Tryggt och socialt hållbart Luleå:** En positiv utveckling av den sociala hållbarheten där de som bor, verkar och vistas känner sig trygga i sin närmiljö.
- **Stärkt brottsförebyggande arbete:** Det lokala arbetet för att i samverkan förebygga och motverka kriminalitet, främst bland barn och unga, är effektivt och brottsligheten i Luleå är fortsatt låg.
- **Ökad robusthet och resiliens:** God förmåga att förebygga, stå emot och hantera störningar i samhället under såväl kris som krig.

Klimatsmart och naturpositiv

Luleå ska vara klimatneutralt och en förebild i hållbar samhällsomställning, där möjligheter för rekreation, självförsörjning och biologisk mångfald växer.

- **Positiv klimatneutralitetstrend:** Luleå kommunkoncern tar nödvändiga steg på vägen till klimatneutralitet.
- **Grön tillväxt:** God tillgänglighet för invånarna till rekreativ grönska, bibehållen biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster och areella verksamheter.

Blomstrande näringsliv

Luleå kommunkoncern ska vara en möjliggörare för ett starkt och växande näringsliv genom hög tillgänglighet och ett nära partnerskap.

- **Utvecklad dialog:** Det finns flera och varierade former för dialog mellan kommunkoncernen och näringslivet, och näringslivet har förtroende för kommunens verksamheter.
- **Växande och konkurrenskraftigt näringsliv:** Tillväxt i det lokala näringslivet, en branschbredd som speglar den nationella nivån samt att det kontinuerligt tillkommer nya företag.
- **Förbättrad service och bemötande:** Kommunkoncernens service och bemötande uppfattas som ansvarstagande, välkomnande och lösningsorienterat.

Budget 2027 och plan för 2028–2029

Luleå kommunkoncern ska varje dag skapa största möjliga nytta för tillgängliga medel utifrån politiska prioriteringar med målsättningen att skapa ett attraktivt, växande och hållbart Luleå med Sveriges bästa service. Luleå kommunkoncernen ska ha goda förutsättningar att långsiktigt klara ekonomin och den kommunala verksamheten.

I Luleå kommunkoncern betyder god ekonomisk hushållning att kommunkoncernen;

- inte över tid bedriver en verksamhet där kostnaderna är högre än intäkterna,
- har ett långsiktigt och hållbart perspektiv och på så sätt se till att kommande generationer inte hamnar i en sämre situation än nuvarande generation,
- bedriver verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Ekonomiska utmaningar

En framåtblick visar att kommunen och dess bolag behöver uppnå resultatnivåer som är långsiktigt hållbara för att möjliggöra Luleås tillväxtambition. Med hållbara resultatnivåer blir det enklare att klara av oförutsedda kostnader, men också att finansiera nödvändiga investeringar och pensionsåtaganden. För planperioden finns en medveten satsning på investeringar för målgruppen barn och unga.

De demografiska förändringarna med allt fler äldre över 80 år och minskande barnkullar medför utmaningar i verksamheterna och påverkar ekonomin kommande år. De stora behoven av investeringar kommer att påverka driftsbudgeten framgent eftersom det innebär ökade avskrivningskostnader samt räntekostnader.

De ökade räntekostnaderna beror på att kommunen inte fullt ut kommer att kunna finansiera investeringarna med egna medel, utan upplåning kommer behövas. Därför kommer nämnderna och verksamheterna även fortsättningsvis att behöva vidta åtgärder för återhållsamhet kombinerat med fortsatt effektivisering och förändrade arbetssätt, bland annat med hjälp av digitalisering. Samtidigt behövs det satsningar som bidrar till ökad inflyttning för att stärka skatteunderlaget.

Resultatbudget

Resultatbudgeten visar på ett positivt resultat för år 2027 med 74 miljoner kronor. År 2028 och år 2029 blir det budgeterade resultatet positivt med 40 miljoner kronor respektive 65 miljoner kronor. I resultatet finns en samlad uppskattning av intäkter med 60 miljoner årligen inräknad, se beskrivning nedan. Om dessa intäkter exkluderas är resultatet negativt för år 2028 och visar på 5 mkr i överskott år 2029. Om inte de ekonomiska förutsättningarna inför dessa år förbättras måste åtgärder vidtas för att nå en ekonomi i balans och det långsiktiga resultatmålet. De beräknade resultatnivåerna i mål och budget 2027–2029 är under förutsättning att nämnderna klarar en budget i balans.

Skatter och generella bidrag är beräknade enligt cirkulär 26:18 från Sveriges kommuner och regioner samt tillhörande skatteunderlagsprognos. Prognosen för befolkningsökning som

används i skatteunderlagsprognosen är +450 invånare år 2027, +500 invånare år 2028 samt +550 invånare år 2029 och framåt.

För år 2027 är en utdelning med 25 miljoner kronor från Luleå Kommunföretag AB inräknad i enlighet med *Mål och budget 2026 med plan för 2027–2028*. Beslut om verkställande av utdelningen fattas av kommunstyrelsen i samband med beslut om delårsrapport per augusti 2027.

I budgeten för finansförvaltningen ingår för år 2027 och framåt en samlad uppskattning av intäkter med 60 miljoner kronor årligen som avser ett nettobelopp av möjliga reavinster samt kostnader för sanering och rivningar. Dessa poster budgeteras inte då de är svåra att prognosticera både vad gäller tidpunkt och belopp, för mer information se nedan. Posten med 60 miljoner kronor har införts mot bakgrund av att tidigare års utfall sammantaget visat på ett överskott inom dessa delar. Beloppet utgör därmed en samlad och försiktig bedömning i budgeten utifrån följande källor till kostnader och intäkter:

Under kommande tre år planeras rivning och sanering av ett antal fastigheter. Kostnaderna är mycket svårbedömda fram tills att rivningsprocessen sätts i gång och därför finns inte dessa kostnader inräknade i budgeten. För 2027 uppskattas i nuläget kostnaden för rivningar och saneringar till 106 miljoner kronor varav 40 miljoner kronor beräknas få en resultatpåverkan, men utfallet kan bli högre eller lägre. De fastigheter som avses är gamla brandstationen i centrum (kvarteret Bävren), gamla brandstationen i Gammelstad, kvarteret Pontonen och kvarteret Svanen. Det finns även ett antal fastigheter där rivning kommer att genomföras men där kostnaderna ännu inte har kunnat uppskattas. De fastigheter som avses är Stadsöskolan, Öhemsskolan, Mariebergsskolan och hyreshus i Antnäs.

Reavinster vid försäljning av tomträtter, exploateringsfastigheter och mark är inte medräknade i det budgeterade resultatet, detta eftersom det råder osäkerhet vilket år dessa kommer infalla samt till vilket belopp. Totalt uppskattas möjliga reavinster till 147 miljoner kronor 2027, 281 miljoner kronor 2028 och 212 miljoner kronor 2029. Utöver dessa förväntas även tillfälliga intäkter från arrenden under åren 2027–2029. Intäkterna uppskattas till 7 miljoner per år och avser mark till industrin i den pågående samhällsomställningen.

Resultatbudget (mkr)	År 2027	År 2028	År 2029
Nettokostnad	-5 925	-6 211	-6 441
Avskrivningar	-456	-477	-495
Verksamhetens nettokostnad	-6 381	-6 688	-6 936
Skatteintäkter	5 644	5 924	6 199
Generella statsbidrag	848	879	890
Verksamhetens resultat	110	116	153
Finansiella intäkter	61	39	41
Finansiella kostnader	-98	-115	-129
Årets resultat	74	40	65
Resultatets andel av skatter och statsbidrag	1,1%	0,6%	0,9%

Luleå kommun har ett långsiktigt finansiellt mål om att årsresultatets andel av skatt och statsbidrag ska vara minst 1–3 procent. Med ett resultat på 1 procent kan kommunen delvis självfinansiera investeringar och därigenom hålla nere upplåningen. Målet beräknas till 1,1 procent (74 miljoner kronor) år 2027, 0,6 procent (40 miljoner kronor) år 2028 samt 0,9 procent (65 miljoner kronor), vilket innebär att målet om resultatnivå 1–3 procent endast uppnås år 2027. Inför planperioden 2028–2029 kommer åtgärder behöva vidtas för att beslutad resultatnivå ska uppnås.

Balansbudget

Balansbudgeten visar kommunens beräknade tillgångar samt eget kapital och skulder vid utgången av respektive år.

Balansbudget (mkr)	År 2027	År 2028	År 2029
TILLGÅNGAR			
- Likvida medel	80	56	64
- Omsättningstillgångar	738	738	738
- Materiella anläggningstillgångar	11 306	12 220	12 817
- Finansiella anläggningstillgångar	124	124	124
Summa tillgångar	12 249	13 138	13 743
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
- Eget kapital	6 876	6 917	6 982
varav årets resultat	74	40	65
- Avsättningar	495	505	524
- Kortfristiga skulder (övr)	1 456	1 456	1 456
- Långfristiga skulder inkl checkkredit (externa)	3 422	4 262	4 782
Summa skulder och eget kapital	12 249	13 138	13 743

Kassaflödesbudget

Kassaflödesbudgeten visar kommunens beräknade finansiella flöden under perioden 2027–2029. Tabellen nedan visar att det krävs en nettoupplåning på 2 260 miljoner kronor, för perioden 2027–2029, för att säkerställa kassaflödet.

Kassaflödesbudget (mkr)	År 2027	År 2028	År 2029
Årets resultat	74	40	65
Justering för avskrivningar	456	477	495
Justering för förändring avsatt till pensioner	8	23	34
Justering för rörelsepåverkande förändringar övriga avsättningar	0	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Förändring EK			
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	538	540	595
Minskning/ökning förråd m.m.	0	0	0
Minskning/ökning kortfristiga fordringar	0	0	0
Minskning/ökning långfristiga fordringar	0	0	0
Minskning/ökning övriga kortfristiga skulder (exkl. checkräkning och skuld bolag)	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	538	540	595
Investeringar i materiella	-1 441	-1 551	-1 254
- Försäljning	100	100	100
Investeringar i finansiella	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 341	-1 451	-1 154
Nyupptagna lån	800	890	570
Amortering av leasingskuld	-3	-3	-3
Förändring upplåning (checkkredit och lån)	797	887	567
Årets kassaflöde	-6	-24	-8

Driftbudget

För beräkningen av nämnders budget används flera utgångspunkter och antaganden som de finansiella målen, befolkningsprognosen, demografisk kompensation, utvecklingen av pensioner, löner, skatter och statsbidrag med mera. Samtliga nämnder samt KS/kollektivtrafik har fått kompensation för prisuppräkning enligt index från SKR. Nämnderna har även fått avdrag för sänkning av personalomkostnadspåslaget till 40,51 procent (40,66 fg år).

Anslag för löneöversyn finns inom finansförvaltningen och överförs till nämnderna när löneöversynen är klar. Anslaget beräknas på SKR:s konjunkturlönestatistik. Likt tidigare år, görs under 2026 en omvärldsanalys för att jämföra lönenivåer med andra kommuner och regioner samt en lönekartläggning enligt diskrimineringslagen. Förvaltningarnas behov av löneökningar och fackliga yrkanden inhämtas också. Resultatet av detta kan leda till förslag på prioriteringar av vissa yrkesgrupper, som i sådana fall tas upp som förslag till beslut i kommunstyrelsen i vanlig ordning.

Följande politiska beslut har omhändertagits i budget:

- Politiska sekreterare, 2,5 mkr från år 2027
- Samordnad varudistribution, 3,8 mkr från år 2027

Budgetförutsättningar har skickats ut till nämnderna i mars 2026 vilka i sin tur har tagit fram och beslutat om konsekvensbeskrivningar utifrån förutsättningarna. Nämndernas och Luleå Lokaltrafik AB:s totala beskrivna behov uppgår till 128,7 miljoner kronor år 2027.

Följande poster från konsekvensbeskrivningarna föreslås prioriteras:

- OB-ersättning enligt nya avtal, 15 mkr från år 2027 (socialnämnden)
- Ändrade arbetstidsregler för skift, 3 mkr från år 2027 (KS/räddningstjänsten)
- Säkerhet och beredskap, 1 mkr från år 2027 (infrastruktur- och servicenämnden)
- Ny tjänst samt utbildning, 0,8 mkr 2027, samt tillfälliga behov 0,2 mkr år 2027 (överförmyndarnämnden)
- Utökade driftmedel utifrån genomförande av ny skolstruktur, 52,7 mkr år 2028, 67,6 mkr år 2029 (finansförvaltningen)

Samtliga nämnder kommer i sitt kommunbidrag få priskompensation, kompensation för löneöversyn 2026 samt vissa mindre justeringar. Övriga förändringar i nämndernas kommunbidrag specificeras nedan:

- KS/Kommunstyrelseförvaltningen
 - Politiska sekreterare, 2,5 mkr från år 2027
 - Tillägg enligt volymmodell 0,2 mkr från år 2027
- KS/Räddningstjänsten
 - Ändrade arbetstidsregler, skift 3,0 mkr från år 2027

- Barn- och utbildningsnämnden
 - Avdrag enligt demografimodell, -18,8 mkr år 2027, -23,40 mkr år 2028, -39,1 mkr år 2029
 - Utökade driftmedel utifrån genomförande av ny skolstruktur, 17,2 mkr år 2027 och framåt, omförs från befintliga medel inom finansförvaltningen.
- Arbetsmarknads- och gymnasienämnden
 - Tillägg/avdrag enligt demografimodell, +5,0 mkr år 2027, -0,3 mkr år 2028, +3,9 mkr år 2029
 - Skolstruktur, Falken och gymnasiereceptionen, 10,1 mkr från år 2027, omförs från befintliga medel inom finansförvaltningen.
- Kultur- och fritidsnämnden
 - Utökade driftmedel utifrån genomförande av ny skolstruktur: sporthall, bibliotek och fritidsgård, 10,4 mkr från år 2027 omförs från befintliga medel inom finansförvaltningen.
- Socialnämnden
 - Tillägg enligt demografimodell, 33,3 mkr år 2027, 61,8 mkr år 2028, 95,6 mkr år 2029
- Infrastruktur- och servicenämnden
 - Tillägg enligt volymmodell, 12,6 mkr år 2027, 21,1 mkr år 2028, 26,1 mkr år 2029
 - Säkerhet och beredskap 1 mkr från år 2027
- Valnämnd
 - EU-val, 3 mkr år 2029
- Överförmyndarnämnd
 - Ny tjänst, handläggare, 0,7 mkr från år 2027
 - Omställningsstöd samt utbildning överförmyndarnämnd ny mandatperiod, 0,2 mkr år 2027
- KS/Finansförvaltningen
 - Lönerrevision 3,4 % från år 2027
 - Utökade driftmedel utifrån genomförande av ny skolstruktur 52,7 mkr, år 2028, 67,6 mkr år 2029
 - Samordnad varudistribution, 3,8 mkr från år 2027
 - Samlad uppskattning av intäkter, 60 mkr från år 2027. (För mer information se avsnitt *Resultatbudget* ovan).

Mål och budget 2027 med plan 2028–2029

Driftbudget (mkr)	År 2027	År 2028	År 2029
KS/Kommunstyrelseförvaltning	272	277	281
KS/Räddningstjänst	93	98	99
KS/Kollektivtrafik	190	195	200
Arbetsmarknad- och gymnasienämnd	515	517	527
Barn- och utbildningsnämnd	2 020	2 050	2 051
Kultur- och fritidsnämnd	429	436	442
Miljö- och byggnadsnämnd	35	35	35
Socialnämnd	2 402	2 452	2 504
Infrastruktur- och servicenämnd	452	470	484
Kommunrevision	3	3	4
Valnämnd	2	2	5
Överförmyndarnämnd	14	14	14
Summa nämnder	6 426	6 550	6 649
Finansförvaltning (lön, pension, avgifter m.m.)	-501	-339	-208
Nettokostnader exkl. avskrivningar	5 925	6 211	6 441

Kommunövergripande anslag

De kommunövergripande anslaget *KS utvecklingsmedel* finns inom finansförvaltningens kommunbidrag med 15,2 mkr från år 2027.

Investeringsbudget

Norra Sverige och Luleå kommun har en viktig roll i den globala omställningen. Det beror på de särskilda förutsättningar som finns i regionen. Omställningen skapar behov av utveckling inom många områden, till exempel väg, sjöfart, järnväg och kraft. Det kräver också stora insatser från flera aktörer i samhället.

Omställningen gör också att fler behöver flytta till kommunen för att täcka behovet av arbetskraft. För att det ska lyckas behövs investeringar i nya bostadsområden, men också i skolor, parker och andra miljöer som gör Luleå attraktivt att bo i. Under planperioden satsar Luleå kommun särskilt på barn och unga, bland annat genom investeringar i skolor, idrottsytor, lekplatser och skolvägar. Det görs även satsningar för äldre och personer med funktionsnedsättning, till exempel i form av nytt vård- och omsorgsboende samt gruppboenden.

Målet om klimatneutralitet år 2040 innebär att kommunen behöver prioritera investeringar som minskar klimatpåverkan eller hjälper samhället att anpassa sig till ett förändrat klimat. Fler investeringar leder till högre avskrivningar och kan också ge högre räntekostnader, särskilt om befolkningen växer. Det gör att driftsbudgeten belastas mer framöver. Om investeringarna finansieras med lån ökar kostnaderna ytterligare på sikt. Därför väntas investeringstakten vara fortsatt hög de kommande åren, samtidigt som kommunen behöver hitta fler sätt att finansiera behoven. För att investeringar ska kunna lösa flera utmaningar samtidigt behövs nya arbetssätt, samverkan mellan olika aktörer, testmiljöer och fokus på medborgarnas behov.

Investerings- och exploateringsbudgeten för 2027–2029 visar vilka byggnader och anläggningar som planeras. Flera delar bygger på beslut som redan har fattats. Den genomsnittliga investeringsnivån under perioden motsvarar cirka 20,8 procent av kommunens intäkter från skatter och statsbidrag.

Varje nämnd beslutar vilka investeringar som ska genomföras utifrån kommunstyrelsens prioriteringar. Infrastruktur- och servicenämnden ansvarar sedan för att genomföra större delen av investeringarna.

Större investeringar som prioriteras 2027–2029

Skattefinansierade investeringar 3 382 miljoner kronor

- Exploatering av nya arbetsplatsområden på Rutvik Södra, Råneå Sörsidan, Ektjärn/Storheden, Rutvik Östra, Hertsöfältet/Svartön och Kyrkåkra nytt bostadsområde Hertsöheden, Bävern, Rutvik, Gültzauudden - kvarteret Svanen, Rutvik samt fortsatt utbyggnad av bostadsområdet på Kronandalen och Dalbo.
- Avsatt medel under perioden för skolstruktur inklusive sporthallar och övriga ytor, tex ny idrottshall vid Hälsans hus.
- Avsatt medel för nya gruppboenden samt vård och omsorgsboenden.
- Ökat tempo på reinvesteringar av fastigheter
- Ökat tempo på reinvesteringar av gator, vägar, belysning, gång- och cykelvägar
- Nyinvestering i gång- och cykelvägar
- Avsatt medel för säkerhetsåtgärder

VA-verksamhetens investeringar 864 miljoner kronor

- Fortsatta investeringar för vatten och avlopp: Huvudstråk Luleå-Boden, Hantverksvägen, Trekanten, Klöverträsk, Ängesbyn, Niemisel, Uddebo, förstärkning Sörbyarna samt reinvesteringar i verk och nät.

Budgerad resultatnivå och behovet av investeringar innebär för perioden 2027–2029 en beräknad nyupplåning på cirka 2 260 miljoner kronor.

Mål och budget 2027 med plan 2028–2029

Investeringsbudget 2027-2029	2027	2028	2029	Summa
Skattefinansierad verksamhet inkl exploatering	1 161 400	1 248 750	971 500	3 381 650
Avgiftsfinansierad verksamhet, VA	279 500	302 250	282 200	863 950
Summa	1 440 900	1 551 000	1 253 700	4 245 600

Investeringsbudget 2027-2029	2027	2028	2029	Summa
KS/Kommunstyrelseförvaltningen	12 300	10 200	10 200	32 700
KS/Kommunstyrelseförvaltningen, exploatering exkl VA	159 550	150 950	115 400	425 900
KS/Räddningstjänsten	11 150	33 100	3 250	47 500
Arbetsmarknad- och gymnasienämnd	1 600	1 600	1 600	4 800
Barn- och utbildningsnämnd	167 300	325 300	284 800	777 400
Kultur- och fritidsnämnd	53 350	72 900	49 000	175 250
Infrastruktur- och servicenämnden	596 350	464 900	347 450	1 408 700
Miljö- och byggnadsnämnd	500	500	500	1 500
Socialnämnd	159 000	189 000	159 000	507 000
Valnämnden	300	300	300	900
Summa skattefinansierad verksamhet inkl exploatering	1 161 400	1 248 750	971 500	3 381 650
VA-verksamhet	279 500	302 250	282 200	863 950
Summa investeringar kommunen	1 440 900	1 551 000	1 253 700	4 245 600

Begreppsförklaringar

- Exploatering är insatser för nya bostadsområden och arbetsplatsområden med tydlig koppling till befolkningsutvecklingen.
- Verksamhetsanpassningar är för att möta förändrade behov i kommunens verksamheter.
- Nyinvesteringar är för nya satsningar i befintlig infrastruktur. Reinvesteringar är för investeringar i befintliga anläggningar och utrustning för att säkerställa funktionen och bevara värdet på kommunens infrastrukturer.

De kommunala bolagens ekonomiska sammanställning

Resultat efter finansiella poster, mkr

Bolag	År 2027	År 2028	År 2029
Luleå Kommunföretag AB	32	36	42
Luleå Energi AB, koncern	139	158	189
Luleå Hamn AB	-60	-117	-157
Luleå Lokaltrafik AB	-4	-10	-12
Luleå Miljöresurs AB	7	6	6
Lulebo AB	30	35	40

* Nystartade Science Park AB kommer påbörja sitt långsiktiga arbete under hösten 2026.

Bolagen har inte hunnit besluta om budget för perioden, men enligt ovanstående prognoser är det främst Luleå Kommunföretag AB, Luleå Energi AB-koncern samt Lulebo AB som avviker positivt jämfört med budget 2026, för kommande 3-årsperioden. Luleå kommunföretag AB planerar/prognostiserar för ett högre resultat för kommande år utifrån att främst dotterbolagens planerade utdelningar, motsvarande gällande riktlinjer för utdelning i bolagskoncern, under 2027–2029 ökar totalt sett. Luleå Energi-koncern planerar att förbättra sitt resultat för åren 2027–2029 utifrån prisjusteringar för fjärrvärme samt elnät, enligt beslutad prisstrategi. Resultatet påverkas även positivt av ökade anslutningsintäkter för elnät 2027 samt anslutningsintäkter för fjärrvärme 2028–2029. Lulebo AB jobbar med att se över sin investeringstakt kopplat till nybyggnation och ROT-åtgärder för att minska underhållsskulden. Investeringstakten planeras att minska något vilket medför en lägre kostnadsökning framöver. Intäkterna planeras att öka mer än kostnadsökningarna kommande år vilket medför att resultatet planeras att förbättras under kommande år. Luleå Hamn AB fortsätter med tunga investeringar inför framtiden kopplat mot den gröna omställningen som sker i Norrbotten, detta medför planerat stora resultatförluster för 2027–2029. Hamnen jobbar kontinuerligt med åtgärder för att både öka intäkter och sänka kostnader för att förbättra resultaten. Försiktighetsprincipen har använts för att inte visa för bra resultat utifrån de osäkerheter som fortfarande finns kring den nya verksamheten. Luleå Lokaltrafik AB prognostiserar i dagsläget en förlust för kommande år främst utifrån att kraftigt försämrat omvärldsläget vilket medfört stora fördyringar 2026 kopplat till drivmedlen som används i bussarna. Utifrån försiktighetsperspektiv bedöms det högre priset kvarstå de kommande åren. Samtidigt kommer stora investeringar genomföras de närmsta åren med att omsätta befintlig bussflotta och påbörja elektrifieringen av den. Detta medför fördyringar som i dagsläget inte täcks av befintliga intäkter enligt avtal med kommun eller via externa intäkter. Bolaget har dialog med kommunen och Luleå kommunföretag AB för att hitta lämplig väg framåt för att förbättra resultatet, antingen via ökade intäkter eller minskade kostnader. Luleå Miljöresurs AB planerar att resultatmässigt ligga på ungefär samma nivå som budget 2026.

Investeringsvolym, mkr

Bolag	År 2027	År 2028	År 2029
Luleå Kommunföretag AB	-	-	-
Luleå Energi AB, koncern	571	609	902
Luleå Hamn AB	1 604	1 534	664
Luleå Lokaltrafik AB	68	44	75
Luleå Miljöresurs AB	105	81	86
Lulebo AB	300	300	350
Summa	2 648	2 568	2 077

* Nystartade Science Park AB kommer påbörja sitt långsiktiga arbete under hösten 2026.

De största planerade investeringarna under 2027–2029 är att Luleå Hamn AB fortsätter med projekten Malmporten och Framtidens hamn för den gröna omställningen. Luleå Energi-koncern fortsätter och ökar investeringstakten i fjärrvärmenätet utifrån den omställning av systemet som måste genomföras för att fungera efter industrin har genomfört sin gröna omställning i Luleå. Därutöver är det fokus på investeringar kring elnätet kopplat till fördelningsstationer samt utbyggnad av elnät kopplat till industriparken på Hertsön. Lulebo AB fortsätter att genomföra ROT- och underhållsprojekt på sina fastighetsbestånd samt fortsätter med nyproduktion av lägenheter dock i en något lägre takt än senaste åren. Luleå Miljöresurs AB investerar främst i nybyggnationer i form av nytt garage samt avfallhall och nya fordon kopplat till den fastighetsnära insamlingen men även övriga fordon kopplat till avfallsverksamheten. Därutöver införskaffas nya avfallskärl. I slutet av perioden planeras att investera i biogasanläggningen samt en ny PFAS-anläggning om dessa kan genomföras med en god lönsamhet. Luleå Lokaltrafik AB planerar att främst investera i nya bussar och el-infrastruktur med mera i befintliga fastigheter för att kunna bibehålla driften i verksamheten när den mer går mot elektrifiering. I slutet av perioden planeras det att påbörja en investering kopplat till el-infrastrukturen i ny depå.

Finansiell analys av budgeten

Budgeten i förhållande till de långsiktigt finansiella målen

Målen framgår av policy för god ekonomisk hushållning. Följs upp vid delår och årsbokslut.

Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 1–3 %
Resultaten under 2027, 2028 och 2029 har budgeterats till 74 miljoner kronor (1,1 %), 40 miljoner kronor (0,6 %) respektive 65 miljoner kronor (0,9 %). Det innebär att målet inte kommer att nås under år 2028 och 2029.

Soliditeten ska vara minst 55 %

Under 2027–2029 kan investeringarna endast till mindre del finansieras med egna medel vilket medför en ökad nyupplåning om 800 miljoner kronor år 2027, 890 miljoner kronor år 2028 och 570 miljoner kronor år 2029. Soliditeten som i 2025 års bokslut uppgick till 63 procent beräknas vid 2029 års slut uppgå till cirka 51 procent, vilket beror på det fortsatt höga behovet av investeringar. Fram till år 2027 bedöms målet uppnås, från år 2028 behöver resultatnivåerna ökas eller investeringsnivåerna sänkas för att uppnå målet 55 procent soliditet.

Respektive nämnds budgetavvikelse ska vara noll eller positiv

Lika viktigt för god ekonomisk hushållning är ett effektivt och ändamålsenligt användande av kommunens resurser i verksamheten och att resurserna är rätt anpassade utifrån de demografiska förutsättningarna. Det ställs allt högre krav på kommunens verksamheter, verksamheter ska bedrivas med god kvalitet och ett effektivt resursutnyttjande. Vissa verksamheter genomgår stora förändringar så som demografiska förändringar, konkurrensutsättning, förändrade målgrupper samt en efterfråga som ökar snabbare. Målet är att budgetavvikelserna ska vara noll eller positiv för respektive nämnd.

Balanskravsutredning

Det lagstadgade balanskravet är en resultatmässig miniminivå som innebär att årets totala intäkter måste vara högre än de totala kostnaderna. Om ett underskott uppstår efter balanskravsutredning så måste detta kompenseras med överskott inom en treårsperiod. Vid beräkning av balanskravsresultatet ska vissa resultatposter inte tas med, exempelvis realisationsvinster på anläggningstillgångar.

Från år 2024 har det enligt kommunallagen införts en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER) samtidigt som den tidigare resultatutjämningsreserven (RUR) får finnas kvar och nyttjas till utgången av 2033. Möjligheten till disponering av medel från RER och RUR framgår av policy för god ekonomisk hushållning, men då resultatet är positivt under samtliga år under planperioden bedöms inte RUR eller RER behöva nyttjas.

Årets planerings- och budgetprocess

Analys och rapporter som underlag

Planeringsprocessen inför 2027–2029 startade med underlag i form av exempelvis RISE omvärldsrapport, uppföljning av övergripande mål till 2040 (närvärld) och redovisning av resultat i årsredovisningen (invärld). Under våren 2025 genomfördes Luleå Framtidsforum, där en slutrapport med rekommendationer togs fram.

I mars presenterade nämnder och kommunala bolag, vid tre halvdagskonferenser, resultat föregående år samt en framåtblick och syn på utmaningar inför 2027–2029.

Under mars och april prioriterade en strategisk grupp för investeringar bland de gemensamma behoven inom kommunorganisationen.

Förutsättningarna är klara

I mitten av mars fastställde kommundirektören budgetförutsättningar till verksamheterna. Nämnderna beslutade sedan under april om konsekvensbeskrivningar av budgetförutsättningarna 2027–2029.

Utkastet är tillgängligt och blir ett förslag

Utkastet behandlades av kommunens ledningsgrupp. Därefter presenterades det i mitten av maj för samtliga politiska partier i fullmäktige. Underlag som stöd till de politiska grupperna delgavs i samband med det.

Förslag till Mål och budget

Beredning skedde vid kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelse i juni.

Mål och budget är klar

Kommunfullmäktige fastställde Mål och budget med plan i mitten på juni. Efter beslutet arbetar nämnder och styrelser fram och beslutar om verksamhetsplaner.

Dialoger mellan kommunstyrelse och nämnder/bolagsstyrelser. Ärenden om ägardirektiv till bolag.